

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

A SZEGEDI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁNAK

1932. évi október 14-én délelőtt 1/211 órakor tartott

TELJES ÜLÉSÉRŐL.

Jelen voltak:

Wimmer Fülöp elnök, *Körmendy Mátyás*, *Vértés Miksa* alelnökök, *Benkő Béla*, *Boda Bertalan*, *Bruckner Ede*, *Fenyő Mátyás*, *Fischer Gyula*, bástyai *Holtzer Tivadar*, *Horváth Ferenc*, vitéz *Kakuszi István*, *Kertész József*, *Kis Géza*, *Korda Jenő*, *Pick Jenő*, *Pirich János*, *Sári István*, *Sebestyén Pál*, *Szél Antal*, *Varga Mihály*, *Vénig Gyula*, *Wolf Endre* beltagok; *Cserba György*, *Klein Rezső*, *Mojzes Péter*, *Tomasics Gyula* (Baja), *Krieger Ferenc* (Battonya), *Molnár János*, *Nyilas András*, *Róna Gusztáv*, *Steinberger Imre* (Békéscsaba), *Joannovics Ferenc*, *Lakos Emil* (Csongrád), *Schiffert Márton* (Gyula), *Blantz Béla dr.*, *Simon Sándor* (Hódmezővásárhely), *Antal József*, *Károlyi Mihály*, *Paskesz Sámuel* (Makó), *Szalai József*, *Wigner Géza* (Orosháza), *Janurik János*, *Podani János* (Szarvas), *Gunszt Sándor*, *Pauli János*, *Szabó Mihály* (Szentes) kültagok; *Adler Rezső*, *Gábor István*, *Lendvai Sándor*, *Ornstein Lipót dr.*, *Pollák Sámuel*, *Tafler Elek dr.* levelező tagok. A kamara irodája részéről: *Tonelli Sándor dr.* főtitkár, *Landesberg Jenő dr.* ügyv. titkár, *Cserzy Mihály dr.* titkár, *Pleskó András* segédtitkár, *Török József* adóügyi előadó. Kimentették magukat: *Tar Antal*, *Szécsi Márton* kültagok; *Bárány Aladár dr.*, *Keller Mihály*, *Kozma Marcel*, *Rainer Ferenc* levelező tagok.

Tárgysorozat.

I. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

II. Elnöki előterjesztések.

1. Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 139.048/1932. sz. rendelete szikviz előállítása tárgyában. (6730/1932.)
2. Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 115.663/1932. sz. rendelete az utcai gesztenyesütés tárgyában. (7245/1932.)
3. Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 112.981/1932. sz. rendelete a munkakönyvi bejegyzések elmulasztása tárgyában. (7418/1932.)

4. Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 123.798/1932. sz. rendelete a cipészek és csizmadiaák vásári helyfoglalása tárgyában. (8467/1932.)
5. Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 148.705/1932. sz. leirata az OTI, vidéki beszerzései tárgyában. (7559/1932.)
6. Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 115.796/1932. sz. rendelete sirtöltépités ipari minősítése tárgyában. (8608/1932.)
7. Kamarai felterjesztés az alkalmi husárusítások ügyében. (8233/1932.)

III. Főtitkári jelentés.

IV. *Szabó Gyula* nyug. kamarai titkár elhalálózása.

V. A munkaközvetítő irodák nemzetközi szabályozása. (7355/1932.)

VI. A kiállítások ügyének szabályozása. (8240/1932.)

VII. A hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő ipar szabályozása. (8547/1932.)

VIII. A hirdetési szabályrendeletek ügye.

IX. Adóügyek.

1. Új épületek házadómentességének ügye. (6707/1932.)
2. Husiparosok kereseti adója. (6090/1932.)
3. Közadók hátralékainak ügye. (8597/1932.)

X. Indítványok.

1. Horváth Ferenc beltág indítványa a szegedi éttermek és kávéházak zárórájának megállapítása tárgyában. (7794/1932.)
2. Horváth Ferenc beltág indítványa a kifőző ipar új szabályozása tárgyában. (7795/1932.)
3. Korda Jenő beltág indítványa a szegedi városi zálogház kamatának csökkentése tárgyában. (8046/1932.)

1. **Wimmer Fülöp** elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri **Bruckner Ede** és **Pick Jenő** beltagokat.

*

Napirend előtt az elnök kegyeletes szavakkal emlékezik meg arról a súlyos csapásról, amely Szeged városát és az egész országot néhai **Klebelsberg Kunó** gróf elhalálózásával érte. Indítványára a teljes ülés a következőket rendeli jegyzőkönyvébe iktatni:

„A szegedi kereskedelmi és iparkamara fájdalmas részvétellel osztozik abban a súlyos és nem pótolható csapásban, amely az egész magyar nemzetet néhai **Klebelsberg Kunó** gróf, v. b. t. t., volt vallás- és közoktatásügyi miniszter, Szeged országgyűlési képviselőjének tragikus elhalálózásával érte. Az elhunyt közel egy évtizeden keresztül a magyar kulturpolitikának volt legfőbb irányítója, de alkotásai messze túlterjedtek a kulturpolitika területein és a legnagyobb hállára és elismerésre kötelezték azt a közgazdasági érdekeltséget is, melynek a kereskedelmi és iparkamara a törvény révén hivatott képviselője. A kamara mélységes gyászának és részvételének kifejezést óhajtván adni, kimondja, hogy néhai **Klebelsberg Kunó** gróf nem muló emlékét jegyzőkönyvében megőrökíti és megbizta az elnökséget, hogy ezt jegyzőkönyvi kivonat formájában hozza Nagyméltóságú Asszonyunk tudomására“.

*

Pick Jenő beltág napirend előtt az osztrák kereskedelmi szerződési tárgyalásokat teszi szóvá és azt kéri, hogy a paprikaérdekeltség ügyeinek

védelmében a kamara küldjön ki valakit Bécsbe vagy Budapestre, ahol a tárgyalások folytatódni fognak, hogy a paprikakivitel ügyei megfelelő gondozásban részesüljenek.

Wimmer Fülöp elnök közli, hogy az elnökség először tájékozódni fog az ügyben és annak megfelelően teszi meg a szükségesnek látszó intézkedéseket.

II. Elnöki jelentések.

Referens: *Pleskó*.

Jelenti az elnökség, hogy

1. a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 139.048/1932. sz. rendeletében kimondta, hogy vendéglősök, keresmárosok, kávéosok, tisztviselői és munkás étkezdék tulajdonosai szikviznek előállítására u. n. autó tank-készülékét üzemekben nem állíthatnak fel.

2. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter tudomásul vétel végett megküldte kamaránknak a gesztenye utcai sütésére és árusítására vonatkozó körrendeletét. A rendelet értelmében a gesztenye utcai sütésére és árusítására helyfoglalási engedély első sorban csak igazolt hadirokkant vagy hadiözvegy jelentkező részére és másoknak csak akkor adható, ha igazolt hadirokkantak vagy hadiözvegyek ilyen engedélyért egyáltalán nem folyamodtak.

3. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a munkakönyvi bejegyzés elmulasztása esetén az iparhatóságok és ipartestületek részéről követendő eljárás tárgyában 112.981/1932. sz. a. körrendeletet bocsájtott ki, melyben a munkaviszony utólagos igazolását szabályozza.

4. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a másodfoku rendészeti és iparhatóságokhoz intézett 123.798/1932. sz. körrendeletében megengedte, hogy a vásárokon árusító cipészek, csizmadiák és papucsosok közül azok, akik a cipő, csizma, vagy papucskészítő iparok közül egyidejűleg többet is üznek, aszerint, hogy mely iparág képezi iparüzésük fő tárgyát, szabadon választhatnak abban a tekintetben, hogy a vásártereken a cipészek, csizmadiák vagy a papucsosok részére fenntartott helyen kívánják-e árusítani és a szegedi papucs kivételével az említett iparcikkeket együttesen egy sátorban is árusíthatják. A kereskedelemügyi miniszter kamaránkhoz intézett 161.956/1932. számú leiratában értesítette kamaránkat, hogy a fenti számú körrendeletében foglalt intézkedések mindennemű vásári árusításra s így a hetivásárookra vonatkozólag is alkalmazandók.

5. Az Országos Társadalombiztosító Intézet beszerzési ügyében előterjesztést intéztünk az illetékes minisztériumokhoz, melyek eredményeképpen a kereskedelemügyi minisztérium értesítette kamaránkat, hogy az OTI a nyilvános versenytárgyalások hirdetményeit oly módon fogja nyilvánosságra hozni, hogy a pályázatra a vidéki iparosok és kereskedőknek alkalmuk nyíljon, a szállítások odaitélésénél pedig a vidéki ipar és kereskedelem érdekeit a fővárosával teljesen egyenlő elbírálásban fogják részesíteni.

6. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a sirbolt építés iparjogi minősítése tárgyában hozott elvi határozatában kimondta, hogy a sirboltépítés az építmény méretei és a munka természete szerint az építőmester, a kőművesmester és a kőfaragómester munkakörébe tartozik.

7. A szegedi husiparosok azzal a panasszal fordultak kamaránkhoz, hogy a husárusításra nem jogosított személyek alkalmoszerű husárusítását szabályozó 125.887/1930. K. M. sz. rendelet oly messzemenő jogokat biztosít az állattartó egyéneknek,

hogy az alkalmi vágások a husiparosságot existenciájukban veszélyeztetik. Panaszolták továbbá, hogy az utóbbi időben Szegeden igen nagy számmal vágnak és hoznak közfogyasztásra magánosok olyan állatokat, amelyeket nem a közbűvőhídon vágatnak le és amelyek husa egészségügyi szempontból nem lett megvizsgálva. Kamaránk e panaszok alapján felterjesztést intézett a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez és kérte, hogy az elől említett rendelet visszavonásával a gazdák érdekeit teljes mértékben kielégítő régi állapotot állítsa vissza. Ugyancsak megkerestük Szeged szab. kir. város polgármesterét, hogy a husiparosok által előterjesztett panaszt vizsgálta meg és a vizsgálat eredményéhez képest intézkedjen. Szeged szab. kir. város polgármestere megkeresésünk elintézésében közölte velünk, hogy a város közönségét hirdetmény útján felhívta, miszerint akár a köz-, akár magánfogyasztásra szánt szarvasmarha, ló, továbbá közfogyasztásra szánt juh, kecske és sertés csak a közbűvőhídon vágható. Utasította továbbá az ellenőrző közegeket, hogy azokat az eseteket, amelyekben a közfogyasztásra szánt állat nem a vágóhídon vágatott le, a kihágási eljárás megindítása végett jelentsék az illetékes város hatóságának.

Mojzes Péter kültag (Baja) szóváteszi, hogy az elnöki jelentések 4. pontjában ismertetett miniszteri rendelkezés nem tartalmaz intézkedést arra nézve, hogy olyan országos és hetivásárokon, ahol a cipészek, csizmadiák és papucskészítő iparosok egy sorban, de szakmák szerint csoportosítva árusítanak, a vonatkozó pontban említett miniszteri rendelkezés miként hajtandó végre. Nevezetesen Baján az általánosságban Bács-Bodrog vármegyében az a helyzet, — amire a miniszteri rendelkezés nem gondolt, — hogy t. i. a cipész, csizmadia és papucs iparosok egy sorban, egymásután elhelyezve árusítanak mindenestre szakmájuk keretén belül, iparigazolványuk kelte sorrendjében. Már most előfordult és előfordul az az eset, hogy pl. az ismertetett rendelkezés értelmében valamelyik papucsos iparos üzletkörébe vonja a cipőkészítést is. A papucsos eredeti helyén megmaradva, sorrendben alaposan megelőzheti azokat a cipész iparosokat, akik a Baján avagy Bácsbodrog vármegyében gyakorlatban lévő egy sorban történő elhelyezése folytán hátrább következő sorhelyen mindenestre saját szakmájukon belül kénytelenek árusítani. Ez a helytelen gyakorlat kétségtelenül sérelmes a kizárólag cipész ipari termékeket árusító cipész iparosokra. Vélménye szerint tehát a miniszteri rendelkezés kiegészítendő volna azzal, hogy olyan helyeken, ahol az országos és hetivásárokon az említett iparosok egy sorban árusítanak, a vegyesen árusítók külön csoportosítandók.

Nyilas András kültag (Békéscsaba) véleménye szerint az eddigi zavaros állapotokat szünteti meg az ismertetett miniszteri rendelkezés és ezért a maga részéről mindaddig nem kívánja annak módosítását vagy kiegészítését, amíg az iparosság meg nem győződik arról, hogy az a gyakorlatban nem elégíti ki az érdekelt iparosság kívánságait.

A teljes ülés Mojzes Péter hozzászólása értelmében a szóbanlévő miniszteri rendelkezés kiegészítését kéri a kereskedelemügyi minisztertől. Az elnöki jelentések egyébként tudomásul szolgálnak.

III. Főtitkári jelentés.

Referens: *Tonelli*.

A legutolsó teljes ülés óta a kamara a következő hivatalos eljárásoknál képviseltette magát:

Tonelli Sándor dr. főtitkár július 21-én Budapesten a közoktatásügyi miniszteriumban a tanszerek egységesítése tárgyában tartott értekezleten és a földművelésügyi miniszteriumban műfabehozatal ügyében tartott értekezleten; *Tonelli* Sándor dr. főtitkár július 29—30-án Budapesten a kereskedelemügyi miniszteriumban az ipartestületek központja tárgyában tartott értekezleten; *Körmendy* Mátyás alelnök augusztus 13—15-én Kőszegen az országos iparos kongresszuson; *Vértes* Miksa alelnök augusztus 14—15-én a debreceni országos kereskedő kongresszuson; *Török* József adóügyi referens augusztus 21—23-án Békéscsabán, Szarvason és Békésen adóügyekben; *Vértes* Miksa alelnök augusztus 23-án Budapesten a kereskedelmi miniszteriumban az országos értekezlet elnöksége küldöttségében; *Török* József adóügyi referens augusztus 24—26-án Gyulán és Szeghalmon adóügyben; *Körmendy* Mátyás alelnök és *Tonelli* Sándor dr. főtitkár augusztus 30-án Budapesten kereskedelemügyi miniszteriumban az ipartestületek országos központja ügyében tartott értekezleten; *Török* József adóügyi referens augusztus 29—30-án Mezőhegyesen, Mezőkovácsházán, Battonyán és Makón adóügyben; *Tonelli* Sándor dr. főtitkár augusztus 31-én Budapesten a kereskedelemügyi miniszteriumban az ipartestületek országos központja ügyében tartott értekezleten; *Pleskó* András s. titkár szeptember 1-én Mélykuton országos vásárok engedélyezése ügyében megbeszélésen; *Török* József adóügyi referens szeptember 1—2-án Szentesen, Csongrádon és Hódmezővásárhelyen adóügyben; *Tonelli* Sándor dr. főtitkár szeptember 3—4-én Nyiregyházán az Országos Alföldi Bizottság vándorgyűlésén; *Pleskó* András s. titkár szeptember 4-én Hódmezővásárhelyen a bőripari kiállításon; *Török* József adóügyi referens szeptember 4—5-én Baján, szeptember 7—9-én Orosházán, Békéscsabán és Gyomán adóügyben; *Wimmer* Fülöp elnök és *Tonelli* Sándor dr. főtitkár szeptember 8-án Hódmezővásárhelyen a bőripari kiállításon; *Tonelli* Sándor dr. főtitkár szeptember 18-án Szentesen a Duna—Tisza-közi csatorna ügyében értekezleten; *Tonelli* Sándor dr. főtitkár szeptember 22-én Budapesten a paprikaszakértőtanács értekezletén; *Török* József adóügyi referens szeptember 26-án Makón, szeptember 29-én Csongrádon adóügyben; *Landesberg* Jenő dr. ügyv. titkár október 3-án Békéscsabán kéményseprő szabályrendelet tárgyában tartott értekezleten. Cserzy Mihály dr. október 7-én Makón az autótaxi szabályrendelet módosítása tárgyában tartott értekezleten.

A július 15-én tartott teljes ülés óta befolyt kamarai illeték 20.345:40 pengő.

Ugyanezen idő alatt beérkezett 2315 ügydarab, kiment 4128 ügydarab.

Bejelenti a főtitkár, hogy Szeged szab. kir. város polgármestere, mint a kamarai választások lefolytatására alakított bizottság elnöke arról értesítette a kamarát, hogy a kereskedelmi osztály póttagjainak választásánál a legtöbb szavazatot nem *Kertész* Ernő, hanem *Fenyő* Mátyás nyerte, minek következtében a sorrendi elsőség is az elhalálozott *Bokor* Adolf után megüresedett rendes tagsági hely őt illeti meg. Az elnökség az átirat vétele után kérdést intézett *Fenyő* Mátyáshoz a kamarai tagság elfogadása iránt és igenlő válaszának vétele alapján kéri a teljes ülést, hogy a kiigazítást vegye tudomásul.

Fenyő Mátyás megindokolja, hogy bár Kertész Ernőt minden tekintetben megfelelőnek tartja a kamarai tagságra, milyen szempontok készítik őt a tagság elfogadására.

Wimmer Fülöp elnök azon reményének kifejezése mellett, hogy *Fenyő* Mátyás értékes munkássággal fogja a kamarát támogatni, kimondja a határozatot, mely szerint

a teljes ülés tudomásul véve a polgármesteri átíratban foglaltakat, Fenyő Mátyásnak a kamarai rendes tagok sorába való beiktatását tudomásul veszi.

Blantz Béla dr. kültag (Hódmezővásárhely) a főtitkári jelentéshez hozzászólva szükségesnek látná, hogy a kamara foglalkozzék a hitel- és kamatkérdéssel, a gazdaadósságok ügyével és általában a hitelező és adós közötti viszony szabályozásának problémájával. Szükségesnek látná a kérdések tárgyalására egy bizottság kiküldését, amely megkísérelné az ellentétek kiegyenlítését és pozitív javaslatok megtételét.

Wimmer Fülöp elnök helyesebbnek látná, ha a kamara bevárná a miniszterelnök által bejelentett országos ankétot és annak javaslataihoz képest foglalna állást.

Blantz Béla dr. ezt a maga részéről elfogadja, mindenesetre azonban szükségesnek látja, hogy a kamara már előre felkészüljön és tudja, hogy az ankét javaslataival szemben mit akar mondani.

Tafler Elek dr. lev. tag (Orosháza) a *Blantz* Béla dr. által előadottak kiegészítésében a devizakérdés nehézségeire utal és rámutat arra, hogy a devizagazdálkodás mai rendszere néhány nagy vállalatnak kedvező lehet, általánosságban azonban megköti az exportot. Utal a devizaellátás osztrák rendszerére, amellyel igen jó tapasztalatokat tettek. Kívánja, hogy ezt a kérdést, valamint a postai és vasuti tarifák leszállítását, az adóügyeket és az OTI panaszok rendezését is tűzze a kamara napi-rendre.

Paskesz Sámuel kültag (Makó) a bajok legfőbb okát a kereskedelmi szerződések hiányában látja, amit viszont a Gyosz. tuzó vámvédelmes politikája idézett elő. Ennek tulajdonítja, hogy a makói hagyma exportja katasztrófálisan visszaesett.

Steinberger Imre kültag (Békéscsaba) a boletta-ügyben felmerült panaszokat ismerteti és szükségesnek látja, hogy az érdekeltek a vexaturák alól mentesíttessenek. Lehetetlennek tartja azt a rendszert, hogy a malomellenőrök a birságból részesedjenek és jutalékot kapjanak. Konkrét javaslata az, hogy a kamara írjon fel a vexaturák megszüntetésére és a boletta eltörlése érdekében. Bejelenti egyúttal, hogy a vexálásokra vonatkozó pozitív adatokat a kamara irodájának rendelkezésére fogja bocsájtani.

Adler Rezső levelező tag szerint ma, a kampány közepén lehetetlen a boletta eltörlését keresztülvinni, ezt a jövő szezonnra kell hagyni. Igenis

a legnagyobb eréllyel kell azonban a kamarának fellépni a fölös zaklatások azonnali megszüntetése érdekében.

Wimmer Fülöp elnök összegezve az elhangzottakat, leghelyesebbnek látná, ha a kiküldendő tizes bizottság egyaránt foglalkoznék a Blantz dr. és Tafler dr. által felvetett problémákkal. Nem kíván a kiküldendő bizottság munkájának elébe vágni, de azt megállapítja, hogy a devizaügyben a legfőbb baj az, hogy nincs elég deviza, már pedig „wo nichts ist, hat der Kaiser sein Recht verloren“. Paskesz Sámuel kültagnak az a megállapítása, hogy a Gyosz volna az oka a szerződések hiányának, túlzás. A külföld elzárkózási politikájával szemben a kormány kényszerűségből van rászoritva a kompenzációs eljárásra.

Tonelli Sándor dr. reflektálva a felszólalásokra, esetek felsorolásával rámutat arra, hogyha valamely kérdés nem szerepel a teljes ülés tárgysorozatában, az nem jelenti egyuttal azt, hogy azzal a kamara ne foglalkozott volna. A kamara vezetősége köszönettel vesz minden kritikát, de kéri a tagokat, hogy ne helyezkedjenek a pusztá kritika álláspontjára és ne csak programbeszéd jellegével bíró kívánalmakat hangoztassanak, hanem adatokat bocsássanak a kamara irodájának rendelkezésére. Csak a tagok és a vezetőség közös munkájával lehet a kereskedelem és ipar javára eredményeket biztosítani.

Wimmer Fülöp elnök kimondja a határozatot, mely szerint

az elnökség a Blantz Béla dr. és Tafler Elek dr. kültagok által felvetett kérdések tárgyalására legközelebb egy tíz tagu bizottságot hív össze; egyebekben a titkári jelentés tudomásul szolgál.

IV. Szabó Gyula nyug. kamarai titkár elhalálózása.

Referens: *Tonelli.*

Szabó Gyula nyug. kamarai titkár augusztus 19-én Budapesten elhalálózott. Halála után az özvegy nyugdíjának megállapítását kérte, mire az elnök augusztus 25-re összehívta a nyugdíjbizottságot, amely teljesen a nyugdíjszabályzatnak megfelelően megállapította a járandóságokat és pedig

a férj beszámítható javadalmazásának 50%-a, vagyis 6511.68	
pengőnek fele	— — — — — — — — — — 3255.84 P
lakbérnyugdíj a férj beszámítható javadalmazásának 15%-a,	
vagyis	— — — — — — — — — — 976.75 P
nevelési illetmény kiskoru László fia után, az özvegyi nyug-	
díj 10%-a, vagyis	— — — — — — — — — — 325.58 P
	<hr/>
összesen évi	4558.17 P

Ezenkívül folyósította a nyugdíjbizottság az özvegynek a nyugdíj-szabályzat szerint járó betegségi és temetési költséget, amely az elhunyt férj összes illetményeinek 25%-ra, vagyis 7907:04 pengő negyedére, 1976:76 pengőre rug.

A teljes ülés a nyugdíjbizottság intézkedéseit tudomásul veszi, Szabó Gyula halála felett pedig, aki 22 évig állott a kamara szolgálatában, részvétének ad kifejezést.

V. A munkaközvetítő irodák nemzetközi szabályozása.

Referens: Cserzy.

A kereskedelemügyi miniszterium véleményezés céljából megküldött kamaránknak a nemzetközi munkaügyi egyetemes értekezlet körkérdését a fizetett munkaközvetítő irodák megszüntetése tárgyában.

Az érdekeltségek meghallgatása után az előkészítő bizottság kívánatosnak tartja a fizetett munkaközvetítő irodák megszüntetésére vonatkozó nemzetközi szabályzat elfogadását. A gazdasági válság a kísérő nagymértékű munkanélküliséggel együtt nemzetközi lévén, egyaránt nemzeti és nemzetek közötti érdek a munkanélküliségről és annak irányáról pontos tájékozódást szerezni. A tájékozódás megbízhatóan csakis a hatósági munkaközvetítő szervezet teljes kiépítésével érhető el, ami a megfelelő munkapiacot is biztosítja. A munkapiac felaprózása, a munkanélkülieknek a közvetítő nyereségvágyának való kiszolgáltatása szükségtelen és káros.

Minden olyan közvetítő egyént vagy alakulatot, amely díjat szed, legyen az csak költségmegtérítés, fizetett munkaközvetítésnek kell tekinteni, mert a határvonalat a díjazásban megnyugtató módon megvonni nem lehet. A közvetítőknek a munkaadók részéről való díjazása ugyan-csak nem kívánatos, mert a közvetítő az anyagi előny érdekében feláldozhatja a termelési érdekeket és az esetleg mérsékelten megfelelő munkaerő közvetítésével a közvetítés megismétlésére törekedhet.

A hatósági munkaközvetítés szervezete úgy volna kiépítendő, hogy az minden foglalkozási ágban megfeleljen a kívánalmaknak. Ebből a célból 1. helyi hatáskörű, 2. körzeti hatáskörű, 3. országos és nemzetközi feladatokra hivatott szerv kiépítése volna kívánatos.

A teljes ülés az előkészítő bizottság megállapításait egyhangulag magáévá teszi és ilyen értelmű véleményt terjeszt a miniszterium elé.

VI A kiállítások ügyének szabályozása.

Referens: Cserzy.

A kereskedelmi és iparkamarák már évek óta foglalkoznak a kiállítások és árumintavásárok ügyével. A szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a nemzetek gazdasági életében nagy jelentőségű tényezőkké váltak a kiállítások és árumintavásárok, amelyek egyrészt jótékony hatással vannak az ipar fejlődésére, másrészt alkalmat szolgáltatnak a kereskedelemnek az árubeszerzés megkönnyítésére. Amennyire hasznosak az ipari termelésre és a kereskedelemre nézve a bizonyos időközönként megrendezett kiállítások és árumintavásárok, ép oly nagy veszélyt rejt magában ezeknek túlzott elszaporodása és arra nem hivatottak legtöbbször anyagi nyereszkesedési céllal történő kísérletezése, ami általános közgazdasági érdekeket egyáltalán nem szolgál.

A Párisban székelő nemzetközi kereskedelmi kamara, amelynek közelébe a magyar kereskedelmi és iparkamarák is beletartoznak, még 1926-ban elhatározta az említett szempontokra való tekintettel, hogy a kötelékébe tartozó nemzeti szervek útján akciót indít a kiállítások és vásárok további elszaporodásának megakadályozására. A nemzetközi vásárok és kiállítások ügye 1928. november hó 22-én Párisban aláírt nemzetközi egyezményben szabályozva is lett. Ennek az egyezménynek Magyarország részéről való ratifikálása ügyében a tárgyalások folyamatban vannak.

A kereskedelemügyi miniszterium az érdekeltség megokolt kívánságára a kiállítások ügyének törvényi szabályozását előkészítette és a készített törvénytervezetet kamaráinknak véleményadás céljából megküldötte.

A törvénytervezet legfontosabb intézkedése az, hogy kiállítást és árumintavásárt csak olyan közcélu intézmény, testület vagy jóváhagyott alapszabállyal rendelkező és legalább 3 éve működő egyesület rendezhet, amelynek működési körével a kiállítás rendezését össze lehet egyeztetni és amelynek eddigi működése biztosítékot nyújt abban a tekintetben, hogy a kiállítást nem nyereszkesedési célból kívánja rendezni. A kiállítás rendezéséhez a miniszterium engedélye szükséges, amit a miniszterium a kamarák meghallgatása után ad meg. A törvénytervezet mindazokat a részletkérdéseket felvette, amelyek a kérdéssel kapcsolatban szabályozandók.

Az előkészítő bizottság a törvénytervezetnek elvben való elfogadását azzal javasolja a teljes ülésnek, hogy a részletekre vonatkozólag hallgassa meg a kamara az érdekeltség további véleményét és javaslatait ennek megtörténte után terjessze a miniszterium elé.

Wimmer Fülöp elnök, *Körmendy* Mátyás alelnök, *Blantz* Béla dr., *Klein* Rezső, *Gábor* István és *Tonelli* Sándor dr. főtítkárral felszólalása után

a teljes ülés az előkészítő bizottság javaslatát elfogadja.

VII. A hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő ipar szabályozása.

Referens: *Landesberg.*

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a hitelezők és adósok közötti egyezkedés közvetítő ipar gyakorlásáról szóló 78.004/1923. és 79.192/1926. K. M. számú rendeleteket módosítani óhajtván, a módosításokat magában foglaló rendelettervezetet véleményezés céljából a kamarának megküldötte.

A miniszter rendelettervezete azt a rendelkezést tartalmazza, hogy azoknál a kereskedőknél (iparosoknál), akiknek cége a kereskedők jegyzékébe bejegyeztetett és akik maguk ellen a csődönkívüli kényszeregyezségi eljárás megindítását kérték, vagy akik ellen csőd nyitattott, a hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő iparos szolgálatainak igénybevétele céljából, neviükre címzett levélben ajánkozhatik.

A kamara előkészítő ülése foglalkozott a rendelettervezettel, ahol többen reámutattak arra a sok esetben káros működésre, melyet az egyezkedést közvetítő iparosok kifejtének. Hivatkozás történt arra is, hogy némely egyezkedést közvetítők, munkalehetőségük biztosítása céljából, egyenesen reábeszélnek a kereskedőket és az iparosokat a kényszeregyezségi eljárás megindítására.

Az előkészítő ülés azt indítványozza, hogy lényegében járuljon hozzá a kamara a közölt módosításokhoz, de az egyezkedést közvetítő irodák működésüket csak azoknak a kereskedőknek és iparosoknak ajánlhassák fel, akik a kényszeregyezségi eljárás megindítását már kérelmezték.

A teljes ülés az előkészítő ülés javaslatát fogadja el.

VIII. Hirdetési szabályrendeletek ügye.

Referens: *Landesberg.*

A kereskedelemügyi miniszter a közelmúltban megküldötte véleményezés céljából egyes városok hirdetési szabályrendeletének ügyét.

A kamara elnöksége a hirdetési szabályrendeletek véleményezése kapcsán oly megdöbbentő adatok birtokába jutott, amelyek kamaránkat az országos érdekképviselőkkel is egyöntetűen arra bírták, hogy felterjesztéssel forduljanak a kereskedelemügyi miniszterhez és kérjék a vonatkozó hirdetési szabályrendeletek ügyének revízióját és az esetleg megkötött bérleti szerződések megsemmisítését.

Legutóbb Hódmezővásárhely thjf. város hirdetési szabályrendeletének ügye fordult meg véleményezés céljából kamaránknál, melyet kamaránk az érdekeltség szempontjából oly fontosnak ítelt, hogy kiküldötte útján az ügyet a helyszínen tárgyalta meg egyrészt az érdekképviselők kiküldöttjeivel, másrészt a hatóság képviselőivel.

Az érdekképviselők kiküldöttjeivel folytatott tárgyalások során kamaránk elnöksége a hozzá beérkezett jelentések alapján arról szerzett tudomást, hogy a város közgyűlése szinte elképzelhetetlen felületességgel adta bérbe a városi hirdetések jogát, amellet, hogy ennek hasznát mindezideig maga a város sem látta.

Ezek a szempontok arra indították elnökségünket, hogy a kereskedőket és iparosokat a létesített hirdetési szabályrendelettel kapcsolatban ért sérelmeket a kereskedelemügyi miniszter elé terjessze és kérje a vonatkozó hirdetési szabályrendelet és a létesített bérleti szerződések feloldását.

Az elnökség kéri tett intézkedésének tudomásulvételét.

Gábor István lev. tag (Hódmezővásárhely), a maga részéről tudomásul veszi az elnökség tett intézkedéseit, azokat a legteljesebb mértékben helyesli. Felsorolja azokat a visszaéléseket, melyeket Hódmezővásárhelyen a hirdetések bérelő alkalmazottai követnek el. Valóságos rabló-gazdálkodás az, amelyet a bérelő emberei folytatnak. Előfordul az is, hogy a bérelő alkalmazottai fizetést nem kapnak, erre pld. 48 pengős követeléssel szemben az alkalmazott 2 pengőben is kiegyezik. Előfordul az is, hogy a hirdetési vállalkozó az u. n. márkacikk hirdetési díját úgy a márkacikket előállító gyárostól, mint pedig a hirdetést kifüggesztő szatócstól is beszedi. Sürgős intézkedést kér, hogy a szabályrendelet egyrészt megsemmisíttessék, másrészt pedig, hogy a hirdetések ügye központilag egységesen szabályoztassék.

Fenyő Mátyás beltag (Szeged) reámutat arra, hogy a hirdetési szabályrendelet alkalmazásbavételénél nemcsak a vidéken, hanem Szeged városában is történik kifogásolható intézkedés. Ezek sorában említi azt, hogy a bérelő hasonló üzlettel rendelkező kereskedő ajtaja elé erősíti fel hasonló üzlettulajdonos hirdetéseit.

Wimmer Fülöp elnök összegezvén az elhangzottakat, kimondja a határozatot, mely szerint

a teljes ülés tudomásul veszi a hirdetési szabályrendeletek ügyében tett intézkedéseket és a kérdés egységes rendezése érdekében felterjesztéssel fordul a kereskedelemügyi miniszterhez.

IX. Adóügyek.

Referens: *Török.*

1. Kamaránk a társkamarákkal együttesen kérte, hogy az ujonnan építendő házak adómentességi határideje, munkaalkalmak elősegítése céljából újból 30 évre emeltessék fel és az új épületek továbbra is mentessessenek a községi adó alól.

A kamara 1077/1932. számú előterjesztésére a pénzügyminiszter közölte, hogy a kérelmet teljesíthetőnek nem találta, mert egyrészt az ideiglenes házadómentesség kedvezményének az 1928. évtől történt fokozatos csökkenése az építkezést egyáltalában nem befolyásolta, sőt az építkezések száma nagyban emelkedett, másrészt az államháztartás és a városok és községek szomorú háztartása nem teszi lehetővé újabb kedvezmények nyújtását.

Az előkészítő bizottság ezzel kapcsolatban kéri annak kimondását, hogy újabb felterjesztés tétessék azon célból, hogy az újonnan építendő házak adómentességi ideje 30 évre emeltesék fel és hogy az 1933. évben eszközözendő tatarozások fejében házadómérséklés engedélyeztessék.

A teljes ülés hozzájárul az előkészítő bizottság javaslatához.

2. A Délmagyarországi Husiparosok Szövetségébe tartozó husiparosok panaszára 6090/932. sz. a. felterjesztéssel éltünk a pénzügyminiszterhez, amelyben kértük, hogy a pénzügyi hatóságokat utasítsa, hogy a husiparosok adóalapjának kiszámításánál alkalmazzák a 300/927. P. M. sz. H. Ö. 29. §. (2.) bekezdéséhez fűzött utasítás (15.) bekezdését és hogy az ott megállapított minimális tételek az 1931. évi állat- és husárak, fogyasztási viszonyok és kereseti lehetőségek figyelembe vételével leszálltassanak.

Tudomásul szolgál.

3. Az együttesen kezelt közadók hátralékainak fizetésére adandó kedvezmény tárgyában kiadott 4770/932. M. E. számú rendelet szerint az előírt törlesztéseket szeptember hó végéig kell befizetni és a kedvezmény megadása iránti kérést is szeptember hó végéig kell előterjeszteni.

Ezen rendelkezésekkel kapcsolatban a makói ipartestület azon kérelemmel fordult kamaránkhoz, hogy a rendeletben megállapított határidőnek folyó évi december, de legalább november hó végéig leendő meghosszabbítása iránt tegyünk felterjesztést.

Kamaránk 8410/1932. sz. a. tüzetesen indokolt felterjesztéssel élt a pénzügyminiszterhez, amelyben kérte, hogy a rendeletben kitűzött határidők egyöntetűen december, de legalább november hó végében állapittassanak meg. Ezzel kapcsolatban jelenti az elnökség, hogy kamaránk a július hó 15-én tartott teljes ülés határozata alapján felterjesztéssel élt a pénzügyminiszterhez, amelyben kérte, hogy az adózók által két év óta fizetett késedelmi kamatok, birságok és behajtási költségek kétharmad része tőketartozásra számoltassék át, a fennálló tartozások egy 5 tagú bizottság által vizsgáltassanak felül és azon tartozások, amelyek behajtása adózók existenciáját veszélyeztetik töröltessenek és végül, hogy a késedelmi kamatok 6%-ra, behajtási illeték pedig $\frac{1}{3}$ -ára leszálltassék. Ezen felterjesztésre a pénzügyminiszter azt közölte a kamarával, hogy

az államlháztartás súlyos helyzetére való tekintettel a 4770/1932. M. E. számu kormányrendeletben adott kedvezményeken tulmenő kedvezményeket nem engedélyezhet. Leiratában azonban közölte azt is, hogy mi akadályja sines annak, hogy az egyes nehéz helyzetben lévő adózók az adó tartozásuknak vagyoni romlás címén való elengedését a kereseti adóra vonatkozó hivatalos összeállítás 33. §-a és a jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó hivatalos összeállítás 58. §-a alapján egyéneként előterjesztett beadványaikban kérelmezzék és hogy az ily célból előterjesztett kérelmeket a pénzügyi hatóságok gondos vizsgálat és mérlegelés tárgyává teszik és a megkivánt feltételek fennforgása esetében az indokolt könnyítéseket megtagadni nem fogják.

Az előkészítő bizottság a tárgyalás során történt felszólalásokból megállapítja, hogy a 4770/1932. M. E. számu rendelet alapján engedélyezett részletfizetéseknél több esetben nem lett figyelembevéve a folyó évi II. foku adó megállapítás és ép ezért kéri annak kimondását, hogy ezen körülményre a szegedi pénzügyigazgatóság figyelme felhivassék és a pénzügyigazgatóság felkéressék annak elrendelésére, hogy az engedélyezett részletfizetések a II. foku határozatok figyelembevételével módosíttassanak.

Joannovits Ferenc kültag (Csongrád) felszólalásában kéri, hogy azon adózók is részesülhessenek részletfizetési kedvezményben, akiknek hátralékuk ninesen, de a folyó évi adójukat a súlyos gazdasági válság folytán nem képesek határidőre megfizetni.

Korda Jenő beltág a felszólalásra felvilágosításként közli, hogy a pénzügyi hatóságok ily esetben adózók írásbeli kérelmére engedélyezi a részletfizetési kedvezményt.

Steinberger Imre kültag (Békéscsaba) a Békéscsabai Kereskedelmi Csarnok, de meggyőződése szerint a többi egyesületek nevében is a kamara elnökségének és az adóügyi referensnek köszönetet mond az adóügyekkel kapcsolatosan kifejtett munkáért.

Krieger Ferenc kültag (Battonya) panasolja, hogy az adókiivető hatóságok egyáltalában figyelmen kívül hagyják az egyes szakmák által adott véleményeket és a beadott felebbezések is eredménytelenek. Ennek megszüntetését csak úgy véli elérhetőnek, ha a szakmák véleményének elfogadása kötelezővé tétetnék.

Török József előadó felvilágosítása után

a teljes ülés hozzájárul az előkészítő bizottság javaslatához.

X. Indítványok.

1. *Horváth* Ferenc beltág írásos indítványt terjesztett a teljes ülés elé, hogy a kamara keresse meg Szeged szab. kir. várost vendéglői és kávéházi szabályrendeletének olyan értelmű módosítása iránt, hogy a

nagyobb vendéglők és kávéházak zárórája egységesen 3 órában állapíttassék meg.

A teljes ülés elhatározta, hogy a kamara ilyen értelemben írjon át a városhoz.

2. *Horváth* Ferenc beltág írásos indítványt nyújtott be az elnökséghez a kifőző ipar üzletkörének új szabályozása tárgyában. Indítványát részletesen indokolja. Többek között elmondja, hogy a vendéglő ipart közismerten rossz helyzetében idegen szakmák állandóan veszélyeztetik. Ezek közül legsúlyosabban nehezedik a vendéglő iparra a kifőző üzletek versenye. A gombamódra elszaporodott kifőzdek, étkezdek és újabban tejszarnokok vendéglők módjára terített asztalok mellett szolgálják ki vendégeiket s miután üzletkörükbe vonják a vendéglői ipar munkaterületeinek nagyrészét, elbírhatatlan versenyt teremtenek a közterheket fokozottabb mértékben viselő, nagyszámu ipari munkást foglalkoztató és nagyobb regievel dolgozó vendéglő iparnak. Ez a körülmény nemcsak a képesítés elvét teszi illuzóriussá, hanem különösen vidéken a kisebb vendéglő üzletek fennmaradását veszélyezteti. Javasolja tehát, mondja ki a kamara teljes ülése, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intéz aziránt, hogy rendeleti úton szüntesse meg a kifőző üzletek terített asztalokon való ételkiszolgáltatását és üzletkörüket az üzleten kívüli kiszolgálásra korlátozza.

Az előkészítő bizottság foglalkozott az indítvánnyal, annak ügyében állást nem foglalt és mint nyílt kérdést hozza a teljes ülés elé.

Horváth Ferenc a teljes ülés előtt előszóval is ismerteti a vendéglős ipar nehéz helyzetét és megállapítja, hogy ez a kifőző üzletek elszaporodására és üzletköriük jogosulatlan kiterjesztésére is visszavezethető. Annak előrebocsátása mellett, hogy a háztartással kapcsolatos kifőzést indítványával érinteni nem kívánja, javaslatának elfogadását kéri.

Boda Bertalan beltág szerint a fűszer- és élelmiszerüzletek is hasonló helyzetben vannak. A mostani idők azonban nem alkalmasak arra, hogy egyes ipari és kereskedelmi szakmák munkaterületeit korlátozzák és így a maga részéről elegendőnek látná, ha a kifőző üzletek a törvényes rendelkezésekben megállapított üzletköriük betartására szoríttatnának.

Podani János kültág csatlakozik *Boda* Bertalan előterjesztéséhez, mert véleménye szerint a mai súlyos viszonyok között a szegényebb néposztály élelmezésének megkönnyítése céljából szükségesnek tartja a kifőző üzletek működését, azonban a maga részéről is megállapítja, hogy a kifőző üzletek mai keretei meghaladják a megállapított üzletkört és így a vendéglő iparra sérelmesek.

Gábor István lev. tag szerint az új ipartörvény megjelenése előtt a kifőző ipar üzletköre a háztartással kapcsolatos ételkiszolgáltatásra szorítkozott, ma pedig a kifőző üzletek a vendéglő ipar körét kisajátítva husszükségletüket is saját vágás útján biztosítják. Köztudomásu, hogy a ven-

déglő üzletek éppen olyan olcsón szolgálják ki vendégeiket, mint a kifőzdék és étkezdék s minthogy az ipartörvényben lefektetett képesítés elvének érvényesítése, de közérdek is a vendéglős ipar támogatását kívánja, ennél fogva csatlakozik az előterjesztett indítványhoz.

Körmendy Mátyás alelnök véleménye szerint a kifőzők ugyanazt a munkát végzik, mint a képesítéshez és engedélyhez kötött vendéglős ipar és ezért helyesnek látná, ha üzletkörük az indítvány értelmében korlátozva lenne.

Schriffert Márton kültag a kérdés megoldását találná abban, ha a kifőzők és étkezdék husból készült ételeket nem árusíthatnának.

A kamara teljes ülése az indítványt magáévá teszi és az abban foglaltak értelmében előterjesztést tesz a kereskedelemügyi miniszterhez.

3. *Korda Jenő* beltág írásos indítványában kéri, hogy a kamara tegyen lépéseket a városi zálogház évi 24%-os kamatának leszállítása iránt. Minthogy a kamatfelszámítás a kereskedelemügyi miniszter által megadott 25%-os kereten belül történik, az előkészítő bizottság a kérdésnek kétfelé osztását javasolja, olyformán, hogy a kamara átiratilag keresse meg a várost a zálogházi kamatnak saját hatáskörében 15%-ra való leszállítására, ugyanakkor azonban forduljon felterjesztéssel a kereskedelemügyi miniszterhez és kérje általánosságban a 25%-os keretnek a változott kamatviszonyoknak megfelelő módosítását.

A teljes ülés az előkészítő bizottság javaslatához hozzájárul.

K. m. f.

Wimmer Fülöp s. k.,
elnök.

Tonelli Sándor dr. s. k.,
főtitkár.

Hitelesítjük

Bruckner Ede s. k.,
beltág.

Pick Jenő s. k.,
beltág.